

Mawlana Shaykh Muhammad Adil ar-Rabbani

HET FUNDAMENT VAN LICHT LIGT IN HET FARD

Mawlānā Sheikh Muhammad Adil ar-Rabbani

📅 25 november 2025 / 04 Jumada al-Thani 1447

🕌 Fajr-gebed – Akbaba Dergah, Istanbul

As-Salāmu ‘alaykum wa raḥmatu Llāh. A’ūdhu bi-Llāhi mina sh-shayṭāni r-raġīm (Ik zoek mijn toevlucht tot Allah tegen de vervloekte Satan). **Bismi Llāhi r-Raḥmāni r-Raḥīm** (In de naam van Allah, de meest Barmhartige, de meest Genadevolle). **Waṣ-ṣalātu wa s-salāmu ‘alā Rasūlinā Muḥammadin Sayyidi l-Awwalina wa l-Ākhirin** (En vrede en zegeningen zij met onze Boodschapper Mohammed, de leider van de Eersten en de Laatste). **Madad yā Rasūla Llāh, madad yā Sādāti Aṣḥābi Rasūli Llāh, madad yā Mashāyikhinā, dastūr yā Shaykh ‘Abdu Llāh al-Fa’iz ad-Dāghistāni, Shaykh Muḥammad Nāẓim al-Ḥaqqāni. Madad** (O Boodschapper van Allah, help! O meesters, gezellen van de Boodschapper van Allah, help! O onze sjeiks, toestemming, o Sheikh ‘Abdu Llāh al-Fa’iz ad-Dāghistāni, Sheikh Muḥammad Nāẓim al-Ḥaqqāni. Hulp!). **Ṭarīqatunā ṣ-ṣuḥbah wa l-khayru fi l-jam’iyyah** (Onze weg is gezelschap en het goede zit in de gemeenschap).

A’ūdhu biLlāhi mina sh-shayṭāni r-raġīm. Bismi Llāhi r-Raḥmāni r-Raḥīm,

وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَارْكَعُوا مَعَ الرَّاكِعِينَ

(Qur’ān 02:43). ‘Wa ‘Aqīmū Aṣ-Ṣalāata Wa ‘Ātū Az-Zakāata Wa Arkaū Maa Ar-Rāki`īna’, ‘En verricht het gebed en geef zakāt (verplichte liefdadigheid) en buig samen met degenen die buigen [in aanbidding en gehoorzaamheid].’ Ṣadaqa Llāhu l-‘Aẓīm.

Het gebed, zoals Allāh ‘Azza wa-Jalla zegt, is niet alleen een uiterlijke plicht, maar de sleutel tot nabijheid (qurb) tot Hem ﷻ. Het is het eerste en belangrijkste gebod van Islām, want het opent de deur naar zuivering van het hart (qalb) en bescherming (ināyah) tegen onoplettendheid (ghaflah). Sommige mensen volgen hun eigen ideeën en denken: “Wij doen goed.” Maar niets kan de fard (verplicht gebed) vervangen, want het is de verbinding (ṣilāh) tussen dienaar en Heer. Je moet het verrichten met aanwezigheid (ḥuḍūr) en oprechtheid (ikhlās). Wat je ook doet, je kunt het niet goedmaken; niet zijn waarde en niet zijn beloning. Als je het nalaat, zul je in de ākhirah (hiernamaals) voor elke gemiste ṣalāh (gebed) tachtig jaar moeten bidden.

Mawlana Shaykh Muhammad Adil ar-Rabbani

Tachtig jaar staat voor een heel leven – een teken dat het fard niet slechts een handeling is, maar een levenslijn voor de ziel (rūḥ).

Sommige mensen zeggen: “Ik zal Riyādah (zelfdiscipline) doen.” Maar als je geen ṣalāh (gebed) verricht, wat heb je dan aan Riyādah? Noch Riyādah, noch tasbihāt (verheerlijkingen), noch sadaqah (vrijwillige liefdadigheid) kan de innerlijke verbinding (ṣilāh) van het gebed vervangen. Het gebed is niet alleen een pilaar van Islām, maar ook de as van het pad (ṭarīqah) en de sleutel tot zuivering van de ziel (nafs). Als je niet bidt, zelfs als je honderd jaar tasbihāt maakt, honderd jaar vast of honderd jaar op je hoofd staat, zul je geen nabijheid (qurb) bereiken. Het uiterlijke kan nooit het innerlijke doel vervangen. Het gebed is de poort naar aanwezigheid (ḥuḍūr) en licht (nūr) in het hart (qalb).

Sommige mensen handelen volgens hun eigen ideeën en zeggen: “Ik doe het.” Anderen volgen wat mensen zeggen, maar dat brengt geen licht (nūr) in hun hart (qalb); het schaadt hen zelfs. Want je hebt het fard-gebed verlaten en doet een nafilah (vrijwillig gebed). De nafilah, zoals tasbihāt voor Allāh ﷻ, heeft zijn eigen beloning, maar het kan nooit de poort van nabijheid (qurb) openen zoals het fard-gebed. Je moet eerst de ṣalāh (gebed) verrichten met oprechtheid (ikh-lāṣ) en aanwezigheid (ḥuḍūr), en daarna tasbihāt doen. Daarna kun je nafilahs doen en andere daden van aanbidding. Maar de weg naar zuivering (tazkiyah) begint altijd met het fundament: het fard.

Vasten is hetzelfde: het is niet alleen een uiterlijke plicht, maar een middel tot zuivering (tazkiyah) van de ziel (nafs) en het openen van het hart (qalb) voor licht (nūr). Je begint met het verplichte vasten, want dat is de basis van gehoorzaamheid (ṭāʿah). Daarna kun je zoveel vrijwillige vasten doen als je wilt. Maar als iemand zegt: “Ik vast niet in Ramaḍān, ik vast op een ander moment en dat vervangt het,” dan is dat een misleiding (ghurūr). Het vervangt het niet. Zelfs qadaʿ (inhaalvasten) heeft niet dezelfde waarde als vasten op de door Allāh ﷻ bepaalde tijd, want gehoorzaamheid op Zijn tijd brengt nabijheid (qurb). Vrijwillige daden zoals nafilah-gebeden komen pas na het fard. Het fard is de wortel; zonder wortel groeit er geen boom van spirituele vruchten.

Allāh ﷻ heeft mensen niet overgelaten aan hun eigen gedachten, maar hen geleid volgens Zijn wijsheid (ḥikmah). Je moet die weg volgen, want daarin ligt veiligheid (amān) en nabijheid (qurb). Als je dat hebt gedaan, kun je daarna

Mawlana Shaykh Muhammad Adil ar-Rabbani

zoveel vrijwillige daden doen als je wilt. Vul je dagen met tasbihāt, vul je jaar met herinnering (dhikr), want dat brengt rust (ṭuma'nīnah) in het hart (qalb). Maar als je Riyādah (zelfdiscipline) wilt doen, weet dat het niet alleen uiterlijke inspanning is; het heeft zijn eigen regels en grenzen. Als je het doet volgens je eigen verstand, zonder leiding, brengt het geen voordeel, maar kan het zelfs schade brengen. Je moet leren wat je moet doen en hoe je het moet doen, en dat leer je van een Murshid (geestelijke gids) of Shaykh. Je hebt toestemming (idhn) nodig, want het pad (ṭarīqah) is gebouwd op gehoorzaamheid en overgave (taslīm). Anders kan Riyādah volgens eigen ideeën een valstrik van het ego (nafs) worden. Het ego kan iemand kwaad laten doen terwijl hij denkt goed te doen. Moge Allāh ﷻ ons beschermen en ons niet overlaten aan onszelf.

Wa min Allāhi t-Tawfīq. Al-Fātiḥa.